

Beredskap för situationer som...

This page has translations: Finska (ej publicerad)

Beredskap för situationer som coronaviruset föranleder inom den grundläggande utbildningen för vuxna fr.o.m. 1.1.2022

Utbildning och examina Grundläggande utbildning Coronaviruset

Det är viktigt att anordnarna av grundläggande utbildning för vuxna aktivt följer med hur coronaepidemin utvecklas och att man följer de rådande bestämmelserna, anvisningarna och rekommendationerna.

Utbildningsanordnarna beslutar utgående från lagstiftningen som råder under normala omständigheter och nedanstående bestämmelser, anvisningar och rekommendationer om ordnandet av undervisningen på ett ändamålsenligt och tryggt sätt. Det här stödmaterialet för utbildningsanordnarna och skolorna innehåller information om beredskap för situationer som coronaepidemin föranleder under vårterminen 2022.

Foto: Satu Haataja

Texten har uppdaterats 23.3.2022 för att motsvara undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds rekommendation av 1.3.2022. I texten finns också information om förnyelsen av regeringens hybridstrategi för att hantera koronakrisen samt information om samarbete i fråga om ventilation och inomhusluftens kvalitet.

I det här stödmaterialet för utbildningsanordnarna och skolorna informeras om beredskapen under vårterminen 2022, ifall situationen med coronaviruset fortfarande

förutsätter särskilda arrangemang inom den grundläggande utbildningen för vuxna. Samtidigt är det också skäl för utbildningsanordnarna och skolorna att planera hur epidemins effekter på lärandet och välbefinnandet ska åtgärdas samt hur man ingjuter framtidstro. Du hittar detta stödmaterial på sidan [Ordnande av grundläggande utbildning för vuxna och återhämtning från coronaepidemin fr.om. 1.1.2022](https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/ordnande-av-grundlaggande-utbildning-vuxna-och-aterhamtning-fran) (<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/ordnande-av-grundlaggande-utbildning-vuxna-och-aterhamtning-fran>).

Enligt 46 § 9 mom. i lagen om grundläggande utbildning kan utbildningsanordnaren besluta om att ordna grundläggande utbildning delvis eller i sin helhet som distansundervisning. Den temporära lagändringen som gäller exceptionella undervisningsarrangemang (20 a §) berör inte grundläggande utbildning för vuxna.

Beträffande lagstiftningen och anvisningarna är situationen våren 2022 ungefär densamma som under våren 2021. Regeringen har 10.2.2022 fattat ett principbeslut om uppdateringen av hybridstrategin för hantering av coronakrisen. Enligt principbeslutet har social- och hälsovårdsministeriet fattat beslut om strategiska riktlinjer för bekämpningen av coronaepidemin. I fortsättningen går epidemibekämpningen i första hand ut på att människor på eget initiativ agerar på ett hälsosäkert sätt, och på förebyggande av allvarliga följder av smittspridning genom vaccinationer. Temporära bestämmelser införs endast till nödvändiga och avgränsade delar. Betydelsen av en hög vaccinationstäckning, en ökad användning av självtester och tydlig information om läget och åtgärderna i olika regioner betonas.

Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriet (UKM) har 1.3.2022 gett en ny rekommendation om hälsosäkerhet för småbarnspedagogiken, skolorna, läroanstalterna och högskolorna. I rekommendationen beaktas övergången till lokala och regionala åtgärder när coronarestriktionerna avvecklas. Arbetshälsoinstitutets anvisningar till arbetsplatserna (Anvisning för att förhindra covid-19-infektioner vid småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning 1.12.2020) kan tillämpas till lämpliga delar på det sätt man beslutar lokalt eller regionalt.

Enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta beslut om att delvis eller i sin helhet stänga läroanstalternas eller daghemmens lokaler. Regionförvaltningsverket kan inom sitt verksamhetsområde fatta motsvarande beslut då det är nödvändigt på ett område som omfattar flera kommuner.

Bestämmelser om hygien och avstånd enligt lagen om smittsamma sjukdomar

Lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (1221/2021) har stadfästs 22.12.2021. Lagen är i kraft 1.1.2022–30.6.2022. Den temporära paragrafen 58 c är densamma till sitt innehåll som bestämmelsen som gällde våren 2021. I 58 c § föreskrivs om åtgärder för att förhindra spridningen av coronavirusepidemin. Paragrafen medför skyldigheter även för utbildningsanordnarna.

Enligt paragrafen ska anordnarna se till att

1. kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,
2. kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta, och
3. rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Enligt paragrafen ska en aktör som disponerar över utrymmen därtill ordna deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag.

Instruktioner för dem som vistas i lokalerna kan ges på det sätt som bäst passar för verksamheten, till exempel genom högtalarutrop, skriftliga anvisningar, skyltar och illustrerande bilder eller på andra sätt som är effektiva.

Paragraf 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar gäller förutom lokalerna inomhus även läroanstaltens utrymmen utomhus.

I enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen på sina verksamhetsområden för att ovan beskrivna skyldigheter och restriktioner samt beslut i anslutning till dem följs. Regionförvaltningsverket och kommunen får ifråga om aktörer på det egna verksamhetsområdet kontrollera hur verksamheten ordnas samt granska lokalerna som används för verksamheten och utfärda föreskrifter för att avhjälpa brister och missförhållanden.

- [58 c, 59 a, 59 b och 59 c § i lagen om smittsamma sjukdomar](https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2016/20161227)
(<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2016/20161227>)
- [UKM:s och THL:s rekommendation till universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna under coronavirusepidemin](https://okm.fi/documents/1410845/65547850/UKM+THL+rekommendation+-+andra+stadiet+och+h%C3%B6gskolorna+1.3.2022.pdf/70877465-f9d8-df79-9a2c-146e77fef92?t=1646141665397)
(<https://okm.fi/documents/1410845/65547850/UKM+THL+rekommendation+-+andra+stadiet+och+h%C3%B6gskolorna+1.3.2022.pdf/70877465-f9d8-df79-9a2c-146e77fef92?t=1646141665397>)
- [THL:s anvisningar om hygien](https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/coronavirusinfektioner-anvisningar-till-social-och-halsovardspersonal) (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/coronavirusinfektioner-anvisningar-till-social-och-halsovardspersonal>)

Vid användningen av läroanstalternas lokaler rekommenderas att THL:s separata anvisning om ventilation beaktas. Anvisningarna är riktade till den tekniska personal som ansvarar för användningen av lokalerna.

- [THL: Anvisningar om ventilation för dem som ansvarar för användningen av utrymmen för småbarnspedagogik, undervisning och utbildning](https://thl.fi/sv/web/miljohalsa/inomhusluft/coronavirus-och-inomhusluftens-sakerhet/anvisningar-om-ventilation-for-dem-som-ansvarar-for-anvandningen-av-utrymmen-for-smabarnspedagogik-undervisning-och-utbildning)
(<https://thl.fi/sv/web/miljohalsa/inomhusluft/coronavirus-och-inomhusluftens-sakerhet/anvisningar-om-ventilation-for-dem-som-ansvarar-for-anvandningen-av-utrymmen-for-smabarnspedagogik-undervisning-och-utbildning>)

THL:s och UKM:s rekommendation om hygien och avstånd

Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriet (UKM) har 1.3.2022 gett en ny rekommendation om hälsosäkerhet för småbarnspedagogiken, skolorna, läroanstalterna och högskolorna. I rekommendationerna övergången till lokala och regionala åtgärder när coronarestriktionerna avvecklas. Arbetshälsoinstitutets anvisningar till arbetsplatserna (Anvisning för att förhindra covid-19-infektioner vid småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning 1.12.2020) kan tillämpas till lämpliga delar på det sätt man beslutar lokalt eller regionalt.

En studerande, lärare eller någon annan som arbetar vid läroanstalten ska inte delta i närundervisning eller annan verksamhet som ordnas i läroanstaltens lokaler, om personen har symtom som tyder på insjuknande.

Man ska se till att det är möjligt att hålla tillräckliga avstånd i läroanstalten.

Det rekommenderas att man vid läroanstalterna i mån av möjlighet undviker situationer med direkt kontakt med andra (58 c § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar). Utbildningsanordnaren och den enhet som ansvarar för smittskyddet i den kommun där läroanstalten finns ger vid behov närmare anvisningar om praktiska åtgärder.

Det är möjligt att ordna undervisning även för ett stort antal deltagare (till exempel stora föreläsningar), om man ser till att alla iakttar tillräckligt stort avstånd från varandra.

När andra än studerande och personal vistas på läroanstaltens område ska de instrueras att följa anvisningarna om hygien och bevarande av avstånd. Enligt regionförvaltningsverket är fester och avslutningar som ordnas av skolor offentliga tillställningar om andra än personal och barn eller elever, såsom vårdnadshavare, deltar i tillställningen. Vid offentliga tillställningar ska lokala och regionala föreskrifter följas. De allmänna restriktionerna i fråga om sammankomster gäller i regel inte skolornas undervisning och övriga lagstadgade verksamhet. Den här tolkningen berör också andra läroanstalter.

Studentrestauranger eller andra måltidsutrymmen kan till exempel användas i skift för att undvika onödiga närkontakter och för att garantera tillräckliga avstånd. God hygien ska iakttas vid tillredning och servering av maten samt under måltiden.

Studerande på ett internatboende i anslutning till läroanstalten kan bo i delade rum. Läroanstalten ska föra bok över de personer som bor i varje rum så att det vid behov är möjligt att spåra smittkedjor senare.

God hand- och hosthygien minskar smittorisken

Korrekt handhygien och hosthygien minskar smittspridningen. För att öka medvetenheten om detta rekommenderas det att läroanstalterna delar ut informationsmaterial om korrekta hygienrutiner till både anställda och studerande.

- Det rekommenderas att alla tvättar sina händer alltid när de kommer in i byggnaden, innan de äter, efter att de nyst eller hostat och när händerna är synligt smutsiga. Händerna torkas med pappershanddukar för engångsbruk.
- Om det inte finns någon möjlighet att tvätta händerna kan man använda handsköljmedel. Det rekommenderas att handsköljmedel ska finnas lätt till hands.
- När man nyser eller hostar ska man ha en näsduk för engångsbruk för munnen och kasta bort näsduken genast efter användningen. Om man inte har en näsduk ska man täcka munnen med armvecket. Efter det ska man tvätta sina händer.

Rengöring av lokalerna och ventilation

Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta, dvs. när en smittad person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar via beröring. I inomhusutrymmen med dålig ventilation kan coronaviruset också smitta via luften i form av små aerosoler. Coronavirus överlever inte längre tider i luften eller på ytor när temperaturen varierar. Vid städning ska man använda ett svagt basiskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan städningen intensifieras genom att använda desinfektionsmedel. Vid städningen ska man iaktta Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

Kontaktytor såsom dörrhandtag, armstöd, pulpeter, bord, lampknappar och kranar torkas av minst en gång om dagen, gärna två gånger dagligen. Användning av gemensamma arbets- och studieredskap och arbetsmaskiner ska undvikas och det rekommenderas att de alltid rengörs efter varje användning.

Justitiekanslern har i sitt avgörande av den 3 februari 2022 gällande iakttagandet och uppföljningen av anvisningar gällande hälsosäkerheten ur ett barnrättsperspektiv (OKV 2733/70/2021) ansett att utbildningsanordnarna i syfte att undvika smittorisken i stor utsträckning ska samarbeta med expertis på olika områden, särskilt i fråga om ventilation och inomhusluftens kvalitet, men också i fråga om arrangemang som gäller iakttagande av tillräckliga avstånd. I praktiken bör samarbetet kring arrangemang som gäller ventilation och inomhusluftens kvalitet ske med teknisk expertis och ifråga om iakttagande av tillräckliga avstånd dessutom ske i samarbete med dem som använder sig av utrymmet.

- **Arbetshälsoinst**

(<https://minedu.fi/documents/1410845/65547850/THL+UKM+rekommendation+till+anordnare+av+utbildning+och+sm%C3%A5barnspedagogik+5.8.2021.pdf/1864efc6-3da0-262e-4dbb->

[3d25cf55bd65/THL+UKM+rekommendation+till+anordnare+av+utbildning+och+sm%C3%A5barnspedagogik+5.8.2021.pdf](https://minedu.fi/documents/1410845/65547850/THL+UKM+rekommendation+till+anordnare+av+utbildning+och+sm%C3%A5barnspedagogik+5.8.2021.pdf)) **itutets städanvisningar** (<https://hyvatyo.ttl.fi/sv/koronavirus/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19>)

Användning av munskydd

THL:s nationella rekommendation om munskydd gäller inte undervisningssektorn. Det rekommenderas att man vid användningen av munskydd följer de regionala och lokala myndigheternas rekommendationer, som med beaktande av epidemiläget kan komplettera den nationella rekommendationen om munskydd.

Utbildningsanordnarna svarar med stöd av de lagar som reglerar deras verksamhet för säkerheten i studiemiljön och kan i detta syfte ge egna munskyddsrekommendationer som gäller undervisnings- och tentamenslokaler. De noggrannare rekommendationerna om användning av munskydd vid läroanstalter kan därför variera från region till region.

Utbildningsanordnaren ska instruera sina läroanstalter om hur rekommendationen tillämpas i praktiken. Då det handlar om en rekommendation kan de studerande inte förpliktas att använda munskydd. Det är ändå skäl att uppmuntra till att använda munskydd och instruera hur det används, för att man så effektivt som möjligt ska kunna förhindra att epidemin sprids.

- Vanliga frågor: [Ska man använda munskydd inom gymnasieutbildningen, yrkesutbildningen och den grundläggande utbildningen?](https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/ska-man-anvanda-munskydd-inom-gymnasieutbildningen-yrkesutbildningen-och-den-grundlaggande-utbildningen?) (<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/ska-man-anvanda-munskydd-inom-gymnasieutbildningen-yrkesutbildningen-och-den>)

Karantän och isolering

På THL:s webbplats finns information om karantän och isolering. Under den tid en person är försatt i karantän eller isolering får hen inte delta i närundervisning. Den studerandes rätt till undervisning ska i så hög grad som möjligt och med beaktande av omständigheterna tryggas under den tid personen är i karantän eller isolering, till exempel genom att undervisningen ordnas som distansundervisning.

- **THL:s anvisningar om karantän och isolering** (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/karantan-och-isolering>)
- **Karantänpraxisen ändras för personer som fått coronavaccin och personer med genomgången covid-19** (<https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv-/karantanpraxisen-andras-for-personer-som-fatt-coronavaccin-och-personer-med-genomgangen-covid-19>)

Stöd för välbefinnandet och distansundervisning som håller en hög kvalitet

Då coronaepidemin fortfarande pågår är det viktigt att se till de studerandes och personalens ork. Många studerande har deltagit i distansundervisning under långa perioder. Därför är det viktigt att utbildningsanordnaren fäster uppmärksamhet vid de studerandes jämlika rätt till undervisning och vid att stödja de studerandes välbefinnande.

Både utbildningsanordnarna och undervisnings- och handledningspersonalen ska se till att man aktivt och regelbundet är i kontakt med de studerande. Även samverkan mellan de studerande främjar lärandet, och studierna kan planeras så att de i så stor mån som möjligt bidrar till växelverkan mellan de studerande. Undervisnings- och handledningspersonalen bör fästa uppmärksamhet vid hur mycket studierna i sin helhet belastar de studerande, så att de studerande får tid att återhämta sig från studierna.

Aspekter att beakta för att ordna distansundervisning som håller en hög kvalitet:

- Undervisnings- och handledningspersonalen ska planera studieperioden så att det är möjligt att regelbundet hålla kontakt. De studerande kan arbeta självständigt, i smågrupper eller i större grupper. Kontakten och samarbetet mellan enskilda studerande och mellan grupperna förutsätter planering och att studierna struktureras.
- Då man planerar i vilken mån och på vilka sätt man har kontakt med de studerande är det bra att ta hänsyn till de studerandes individuella styrkor och behov av stöd. Det är bra att fästa uppmärksamhet vid lärandet hos studerande i olika åldrar och vid utmaningar som gäller studierna och individuella livssituationer. Undervisnings- och handledningspersonalen ska aktivt följa med de studerandes behov av interaktion och vid behov öka kontakten till de studerande.
- Utbildningsanordnarna och lärarna ska i samarbete med andra aktörer planera de verksamhetssätt och rutiner med vilka man säkerställer att de studerande deltar i distansundervisningen och stöder deras studier.
- Lärarna stöder studierna tillsammans med den övriga personalen, till exempel studiehandledarna och speciallärarna. De studerande ska aktivt informeras om studerandevårdens tjänster. Undervisnings- och handledningspersonalen ska vid behov hänvisa de studerande till studerandevårdens tjänster.
- Undervisnings- och handledningspersonalen ska värna om sitt eget välbefinnande och sin ork så att de kan stödja de studerande i att uppnå sina mål.
Utbildningsanordnaren ska för sin del sörja för personalens välbefinnande och ork.

Det rekommenderas att utbildningsanordnaren och läroanstalterna gör upp tydliga tidtabeller och informerar om hur och när handledarna och lärarna samt studerandevårdens personal kan nås.

Undervisning och handledning ska erbjudas studerande som är försatta i karantän eller isolering. Undervisning och handledning ska i mån av möjlighet också erbjudas studerande som hör till en riskgrupp eller vars familjemedlemmar hör till en riskgrupp. Grupphandledaren eller studiehandledaren ska vid behov uppdatera studieplanen tillsammans med den studerande.

Även studerande som deltar i distansundervisning kan använda studerandevårdens tjänster på de sätt som det är möjligt att genomföra dem med beaktande av de rådande förhållandena.

Beaktande av studerande med invandrarbakgrund

Avvikelser från de normala undervisningsarrangemangen kan medföra utmaningar i studierna och för lärandet hos många barn och unga med invandrarbakgrund. Det kan

kräva särskild uppmärksamhet och specialarrangemang, såsom tolkningstjänster, då man informerar studerande, och vid behov även deras vårdnadshavare, med invandrabakgrund om förändringarna i undervisningen. Det är utbildningsanordnaren som har ansvar för att se till att informationen är tydlig och begriplig. Även lärarna som undervisar studerande med invandrabakgrund ska informeras om ändringarna i undervisningsarrangemangen. Det här gäller särskilt lärare i svenska/finska som andraspråk, lärare i eget modersmål och religionslärare.

Bakom länken nedan finns material på flera språk som THL och andra instanser har tagit fram angående coronaviruset, samt länkar till material som kan användas som stöd för undervisningen av studerande med invandrabakgrund och material som kan användas för att informera om hur man skyddar sig mot coronaviruset.

[Material på flera språk som berör coronaviruset och som kan användas som stöd undervisningen](https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/material-pa-flera-sprak-som-beror-coronaviruset-samt-stod-fostran-och) (https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/material-pa-flera-sprak-som-beror-coronaviruset-samt-stod-fostran-och)

Situationer då epidemiläget är allvarligt

Läroanstalterna ska förbereda sig på så allvarliga situationer som möjligt, då till exempel en stor del av personalen är borta från arbetet. För att undervisningen ska kunna fortsätta även i dessa situationer, är det viktigt att utbildningsanordnaren på förhand planerar till exempel samarbetet mellan flera läroanstalter och vid behov kommer överens om samarbete med andra utbildningsanordnare. Det är också viktigt att man på förhand har planerat befogenheterna för att stänga läroanstalten och verksamhetssätten för andra exceptionella arrangemang.

Att tillfälligt avbryta undervisningen är det sista alternativet, om man av tvingande skäl inte kan fortsätta undervisningen ens som distansundervisning eller i samarbete med andra läroanstalter eller utbildningsanordnare. Man ska återgå till det normala skolarbetet så fort det är möjligt.

→ [Ordnande av grundläggande utbildning från och med 1.1.2022](#) (/sv/utbildning-och-examina/beredskap-situationer-som-coronaviruset-foranleder-inom-den-grundlaggande)

→ [Ordnande av gymnasieutbildning från och med 1.1.2022](#) (/sv/utbildning-och-examina/beredskap-situationer-som-coronaviruset-foranleder-inom-gymnasieutbildningen)

→ [Statsrådets principbeslut om åtgärder för att förhindra smittspridningen](https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/valtioneuvosto-teki-periaatepaatoksen-valtakunnallisista-ja-alueellisista-suosituksista-koronaviruksen-leviamisen-estamiseksi) (https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/valtioneuvosto-teki-periaatepaatoksen-valtakunnallisista-ja-alueellisista-suosituksista-koronaviruksen-leviamisen-estamiseksi)

→ [THL:s och UKM:s rekommendation till universitet, yrkeshögskolor och anordnare a...](https://okm.fi/documents/1410845/65547850/UKM+THL+rekommendation+-+andra+stadiet+och+h%C3%B6gskolorna+1.3.2022.pdf/70877465-f9d8-df79-9a2c-146e77fed92?t=1646141665397) (https://okm.fi/documents/1410845/65547850/UKM+THL+rekommendation+-+andra+stadiet+och+h%C3%B6gskolorna+1.3.2022.pdf/70877465-f9d8-df79-9a2c-146e77fed92?t=1646141665397)

→ [Arbetshälsoinstitutets instruktioner för arbetsplatser för att förhindra corona...](https://www.ttl.fi/sv/arbetshalvoinstituten-coronavirus-instruktioner/) (https://www.ttl.fi/sv/arbetshalvoinstituten-coronavirus-instruktioner/)

→ [Anvisning för att förhindra covid-19-infektioner vid småbarnspedagogik, förskol...](https://www.ttl.fi/sv/anvisning-for-att-forhindra-covid-19-infektioner-vid-smabarnspedagogik-forskoleundervisning-och-grundlaggande-utbildning/) (https://www.ttl.fi/sv/anvisning-for-att-forhindra-covid-19-infektioner-vid-smabarnspedagogik-forskoleundervisning-och-grundlaggande-utbildning/)

→ [Länkar till material som kan användas som stöd i arbetet med barn och unga med ...](#) (/sv/utbildning-och-examina/material-pa-flera-sprak-som-beror-coronaviruset-samt-stod-fostran-och)

PRENUMERERA PÅ VÅRA NYHETSREV

© Utbildningsstyrelsen 2022